

Saker til behandling i kontrollutvalgets møte

tirsdag 25. oktober 2011 kl 16.30

Møtet holdes i Heftyehuset - Frognerseteren

Kart I

Sak	Side
90/11 Protokoll fra kontrollutvalgets møte 27.09.2011	2
91/11 Oppsummering av revisjon av beboerregnskaper for 2010.....	2
92/11 Sporveis-Annonsene AS - Vurdering av nærmere undersøkelser	4
93/11 Resultatet av Lagmannsrettens behandling av to saker etter misligheter i Undervisningsbygg	4
94/11 Forvaltningsrevisjoner rapportert i 2006-2010 hvor det ikke gjennomføres oppfølgingsundersøkelser	6
95/11 Oppfølgingsundersøkelse etter rapport 9/2007 Skolefritidsordningen i Oslo kommune - Status for tilbudet.....	8
96/11 Oppfølgingsundersøkelse etter rapport 14/2008 Offentlige anskaffelser i Vann- og avløpsetaten.....	9

90/11

Protokoll fra kontrollutvalgets møte 27.09.2011

Protokollen følger vedlagt.

91/11

Oppsummering av revisjon av beboerregnskaper for 2010

Saken gjelder:

Kommunerevisjonen legger med dette fram en orientering om resultatene etter revisjon av beboerregnskaper for 2010. Slike regnskap skal føres for alle beboere som bor i kommunale institusjoner og som ikke er i stand til å disponere sine midler. Bestemmelser om disponering er hjemlet i kommunehelsetjenesteloven § 6-8 og i *Forskrift om disponering av kontantytelser fra folketrygden under opphold i sykehjem og boform med heldøgns omsorg og pleie § 2-2*. Det vises også til *Instruks for disponering av økonomiske midler tilhørende tjenestemottaker i institusjon og utenfor institusjon samt håndtering av tjenestemottakeres egne midler*.

At beboere ikke er i stand til å disponere sine egne midler, skal dokumenteres av lege. Med utgangspunkt i oversikter over beboere med slikt legevedtak, har Kommunerevisjonen revidert 346 beboerregnskaper ved 24 av Sykehjemsetatens sykehjem. I tillegg er 17 beboerregnskaper ved tre boliger som er underlagt Storbyavdelingen og bydelene Nordstrand og Bjerke revidert. Det er skrevet egne brev og revisjonsberetninger til alle de reviderte sykehjemmene/boligene.

Antall reviderte beboerregnskaper har vist følgende utvikling de senere år:

	2008	2009	2010
Sykehjemsetaten	382	362	346
Bydeler og Storbyavdelingen	36	27	17
SUM	418	389	363

Ved revisjon av beboerregnskapene har Kommunerevisjonen lagt vekt på kontinuitet og gyldighet i regnskapsføringen med særlig vekt på dokumentasjon av utgiftene. Det er også kontrollert at regelverk er etterlevet. Kontrollene av det enkelte regnskap har bestått i kontroll av at

- inngående saldo i regnskapet 01.01.2010 stemmer med utgående saldo 31.12.2009 (kontinuitet)
- utgående saldo i regnskapet 31.12.2010 stemmer med bankkontoutskrifter
- midler utover ¾ G er overført til særskilt bankkonto slik forskriften § 2-6 angir
- trygdemidler er inntektsført
- utgiftsbilag er attestert av to ansatte og vedrører beboeren
- regnskapene er korrekt avsluttet

I oppsummeringsbrevene av 12. september 2011 til Sykehjemsetaten og til Byrådsavdeling for eldre og sosiale tjenester er det rapportert at det er få mangler ved beboerregnskapene for 2010. Følgende svakheter er tatt opp:

Bankfullmakter

Ved de fleste institusjonene har – i henhold til instruksen – to personer bankfullmakt i fellesskap. Men enkelte steder, særlig hvor det brukes nettbank, har regnskapsfører bankfullmakt alene. Dette er ikke i tråd med instruksen. Det bør etableres arbeidsdeling slik at den som belaster nettbanken er en annen person enn den som fører beboerregnskapet.

Signaturer på kvitteringer

Ved flere sykehjem er det funnet enkeltstående tilfeller av at det manglet signaturer på kvitteringer, eller det var bare én signatur. Ifølge punkt 2.5.1 i instruksen skal alle bilag signeres av to ansatte. Selv om dette er bedret i forhold til tidligere år, er det fortsatt en svakhet som øker risikoen for feilaktige utgifter.

Overføring til særskilt konto

Ifølge forskriftens § 2-6 kan ikke boformen disponere midler som overstiger ¾ G. Når midler på beboers bankkonto overstiger denne rammen, skal overskytende overføres til Overformynderiet eller overføres til særskilt konto. I noen tilfeller var ikke dette gjort.

Manglende signaturer og svakheter med bankfullmakter er forhold som også er kommentert i tidligere undersøkelser om forvaltning av brukeres midler. Slike svakheter medfører økt risiko for uberettiget bruk av klienters midler.

Det er også bedt om en avklaring på om fire boliger er hjemlet i kommunehelsetjenesteloven, eller om de er hjemlet i annet lovverk uten regnskaps- og revisjonsplikt for beboerregnskapene.

Sykehjemsetaten har besvart Kommunerevisjonens brev med at den boligen som er revidert kommer inn under de samme regler som øvrige sykehjem, og derfor er underlagt revisjonsplikt. Det er foreløpig ikke gitt tilbakemelding på om det vil bli iverksatt tiltak for å redusere antall avvik på de områdene der det er svakheter, slik at risikoen for feil og eventuelle misligheter reduseres.

Byrådsavdeling for eldre og sosiale tjenester har besvart Kommunerevisjonens brev med at to av tre boliger Kommunerevisjonen reviderte for 2010 er avhjemlet som institusjon etter kommunehelsetjenesteloven i 2011.

Kommunerevisoren fremmer følgende forslag til vedtak:

Kontrollutvalget tar Kommunerevisjonens oppsummering av revisjon av beboerregnskapene for 2010 til orientering.

Dokumenter innkommet:

- Kommunerevisorens innstilling datert 17.10.2011

92/11

Sporveis-Annonnene AS - Vurdering av nærmere undersøkelser

Saken gjelder:

I september var det flere oppslag om det kommunale selskapet Sporveis-Annonnene AS (Sporveis-Annonnene) i Kommunal rapport. Kommunal rapport tok opp spørsmål knyttet til reklamesalg i kollektivtrafikken i Oslo og Akershus.

I kontrollutvalgets møte 27.09.2011 ble dette tatt opp under Eventuelt, og kontrollutvalget ba Kommunerevisjonen komme tilbake med en skriftlig vurdering av saken.

Sporveis-Annonnene er et heleid datterselskap av Kollektivtransportproduksjon AS, hvor Oslo kommune eier 100 prosent av aksjene. Selskapet forvalter reklamerettighetene på buss, trikk og T-bane i Oslo og Akershus. For reklame i Osloområdet har Sporveis-Annonnene AS en avtale med JCDecaux Norge AS. For reklame i Akershus har selskapet en avtale med Clear Channel Norway AS. Sporveis-Annonnene hadde i 2010 en omsetning på 41,6 mill kr. Det er Ruter AS som eier reklamerettighetene.

I denne saken gjør Kommunerevisjonen rede for kontraktsforholdene knyttet til reklamesalg i Oslo fra 1998 og frem til i dag og vurderer mulige innfallsvinkler til en eventuell utvidet selskapskontroll.

Kommunerevisoren fremmer følgende forslag til vedtak:

Kontrollutvalget ber Kommunerevisjonen legge fram en ny vurdering av mulige undersøkelser knyttet til Sporveisannonnens reklamesalg i Oslo i forbindelse med framsending av forslag til nye forvaltningsrevisjoner og selskapskontroller i januar 2012.

Kontrollutvalget tar for øvrig Kommunerevisjonens sak om Sporveisannonnens reklamesalg i Oslo og vurderingen av mulige innfallsvinkler til en utvidet selskapskontroll, til orientering.

Saken sendes Samferdsels- og miljøkomiteen

Dokumenter innkommet:

- Kommunerevisorens innstilling datert 17.10.2011

93/11

Resultatet av Lagmannsrettens behandling av to saker etter misligheter i Undervisningsbygg

Saken gjelder:

Kommunerevisjonen oppsummerer i denne saken den sivile- og strafferettslige oppfølgingen av en tidligere prosjektleder i Undervisningsbygg Oslo KF og lederne i tre av foretakets leverandørselskaper etter lagmannsrettens behandling av straffesaken mot de fire og erstatningssaken mot en av dem.

Kontrollutvalget behandlet 23.03.2010, sak 10 *Rapport 3/2010 Sluttrapport – Undersøkelser rettet mot økonomiske misligheter i Undervisningsbygg Oslo KF 2002 – 2006*.

Oslo Tingrett hadde da avsagt dom i straffesaken. Både den tidligere prosjektlederen i undervisningsbygg og tre av hans samarbeidspartnere ble dømt til fengselsstraffer. Alle de domfelte anket dommene til lagmannsretten. En av de tre samarbeidspartnerne meddelte 28.03.2011 at han hadde trukket sin anke. Hans dom fra tingretten på fengsel i ett år, hvorav tre måneder ble gjort betinget, ble dermed rettskraftig.

Kontrollutvalgets vedtak i sak 10/10 lød:

Kontrollutvalget tar Kommunerevisjonens rapport 3/2010 *Sluttrapport – Undersøkelser rettet mot misligheter i Undervisningsbygg Oslo KF 2002 - 2006*, til orientering.

Kontrollutvalget imøteser en orientering om utfallet av erstatningssakene og ankesakene når de er behandlet i Lagmannsretten.

Ved avgivelsen av rapport 3/2010 var to erstatningssaker som Oslo kommune hadde reist, ikke avsluttet: Saken mot HVE Bygg AS (tidligere Håndverksekspressen AS) og tidligere daglig leder i selskapet og saken mot den tidligere prosjektlederen i Undervisningsbygg. Erstatningssaken mot HVE Bygg AS og tidligere daglig leder i selskapet ble ført som ankesak for Borgarting lagmannsrett. Dommen ble avsagt 13.12.2010, og konkluderte med at selskapets og tidligere daglig leders anker ikke førte fram. Samtidig førte Oslo kommunes anke fram, og Oslo kommune har etter dette krav på full erstatning for sine sakskostnader fra HVE Bygg og tidligere daglig leder i selskapet. Dermed ble dommen fra Oslo tingrett 12.11.2009 stående slik den er beskrevet i rapport 3/2010: "HVE Bygg AS og JP ble dømt in solidum til å betale Oslo kommune kr 4 950 476 pluss renter og kr 1 124 691 i saksomkostninger". I tillegg kommer Oslo kommunes saksomkostnader for lagmannsretten på til sammen 509 916 kroner og ankegebyr på 20 640 kroner.

Erstatningssaken mot den tidligere prosjektlederen i Undervisningsbygg er utsatt til det foreligger en rettskraftig dom i straffesaken som er omtalt under.

Dommen etter lagmannsrettens behandling av straffesaken ble avgitt 06.09.2011. Den tidligere prosjektlederen i Undervisningsbygg Oslo KF ble dømt til fengsel i fem år, hvorav ett år ble gjort betinget. Han ble også fradømt retten til å drive selvstendig næringsvirksomhet for en periode på fem år. Fengselsstraffen ble skjerpet med ett år i forhold til dommen fra tingretten. Dommen fra tingretten hvor han ble dømt til å betale en inndragning på kr 1 282 000 til fordel for fornærmede Oslo kommune er rettskraftig.

Tidligere daglig leder i Håndverksekspressen AS ble dømt til fengsel i to år og seks måneder, hvorav seks måneder ble gjort betinget. Han ble også fradømt retten til å drive selvstendig næringsvirksomhet for en periode på fem år. Fengselsstraffen ble skjerpet med ett år og sju måneder i forhold til dommen fra tingretten.

Daglig leder i Bryn Håndverkssentral AS ble dømt til fengsel i to år og seks måneder, hvorav seks måneder ble gjort betinget. Han ble også fradømt retten til å drive selvstendig næringsvirksomhet for en periode på fem år. Fengselsstraffen ble skjerpet med ett år i forhold til dommen fra tingretten.

Den tidligere prosjektlederen i Undervisningsbygg har fremmet anke over lagmannsrettens saksbehandling, lovanvendelse og straffeutmåling. De to andre domfelte har fremmet anke over straffeutmålingen. Oslo statsadvokatembeter har opplyst at ankene vil bli oversendt til Høyesteretts ankeutvalg, hvor de sannsynligvis vil bli behandlet i løpet av 2011.

Kommunerevisoren fremmer følgende forslag til vedtak:

Kontrollutvalget tar Kommunerevisjonens sak om den sivile- og strafferettslige oppfølgingen av en tidligere prosjektleder i Undervisningsbygg Oslo KF og lederne i tre av foretakets leverandørselskaper til orientering.

Kontrollutvalget ber om å bli holdt orientert om utfallet av ankene til Høyesterett og erstatningssaken mot den tidligere prosjektlederen i Undervisningsbygg.

Dokumenter innkommet:

- Kommunerevisorens innstilling datert 17.10.2011.

94/11

Forvaltningsrevisjoner rapportert i 2006-2010 hvor det ikke gjennomføres oppfølgingsundersøkelser

Saken gjelder:

Kontrollutvalgets ansvar for å følge opp rapporter etter forvaltningsrevisjoner følger av § 12 i *Forskrift for kontrollutvalg i kommuner og fylkeskommuner*, som lyder:

Kontrollutvalget skal påse at kommunestyrets eller fylkestingets vedtak i tilknytning til behandlingen av rapporter om forvaltningsrevisjon følges opp.

Kontrollutvalget skal gi rapport til kommunestyret eller fylkestinget om hvordan kommunestyrets eller fylkestingets merknader til rapport om forvaltningsrevisjon er blitt fulgt opp. Det skal også rapporteres om tidligere saker som etter utvalgets mening ikke er blitt fulgt opp på en tilfredsstillende måte.

Kontrollutvalget ivaretar dette ansvaret på ulike måter, herunder bl.a. ved å be om statusrapporter for iverksetting av tiltak, eller be om muntlige redegjørelser fra byråder eller virksomhetsledere. I Oslo har Kommunerevisjonen som hovedregel foreslått for kontrollutvalget at det 2-3 år etter en forvaltningsrevisjon gjennomføres en oppfølgingsundersøkelse eller en ny forvaltningsrevisjon. Forslagene fremmes gjennom de halvårlige sakene til kontrollutvalget om plan for forvaltningsrevisjon. Forvaltningsrevisjoner av anskaffelser har dessuten blitt fulgt opp igjennom regnskapsrevisjonen, jf bl.a. de årlige breddeundersøkelsene i rapportert i 2009-2011.

Fra tid til annen har det imidlertid vært gjennomført forvaltningsrevisjoner hvor Kommunerevisjonen ikke har funnet det nødvendig eller naturlig med oppfølging gjennom oppfølgingsundersøkelse, ny forvaltningsrevisjon eller gjennom regnskapsrevisjonen.

Årsakene til dette varierer, men i hovedsak dreier det seg om undersøkelser

- der det ikke er funnet vesentlige avvik på undersøkelsens sentrale områder
- der en engangsaktivitet er undersøkt og denne aktiviteten er avsluttet før det er naturlig med en oppfølgingsundersøkelse
- der det gjennom byrådets statusrapportering eller liknende synes rimelig klart at påpekte svakheter er brakt i orden
- der det har skjedd organisatoriske eller andre endringer som gjør at oppfølging ikke lenger fremstår som relevant

Kommunerevisjonen har i perioden 2006-2010 avgitt 114 rapporter, hvorav 76 er forvaltningsrevisjoner. Kommunerevisjonen mener at det ikke er nødvendig med særskilt oppfølging av følgende forvaltningsrevisjonsrapporter avgitt i denne perioden:

- 08/2006 Økonomistyring i Friluftsetaten, Kultur- og idrettsetaten og Park- og Idrett Oslo KF
13/2006 Bydelsbarnevernet i Oslo kommune - En undersøkelse av påstandene om at det tas utilbørlig hensyn til økonomi i bydelsbarnevernet
15/2006 Langsiktig kapitalforvaltning av Boligbygg Oslo KFs eiendomsmasse i kjølvannet av eiendomsreformen
19/2006 Prioritering av lederoppgaver i grunnskolen
24/2006 Psykisk helsearbeid - styringsinformasjon
- 14/2007 Leveranser fra PEAB Norge AS til Undervisningsbygg Oslo KF
15/2007 Leveranse og journalføring i hjemmesykepleien
- 02/2009 Nytt billettsystem - kontroll og oppfølging
06/2009 Delrapport med oppsummering av undersøkelser
10/2009 Leveranser fra PEAB Norge AS til Omsorgsbygg Oslo KF
21/2009 Styring og organisering av utbyggingen av Holmenkollen nasjonalanlegg
- 02/2010 Styring, tilsyn og kontroll med særskilt fokus på anskaffelsesområdet i eiendomsforetak
09/2010 Prosjekt Ren Oslofjord
13/2010 Omstilling i bydeler
17/2010 Oslo kommunes rehabiliteringssenter i Altea

Kommunerevisoren fremmer følgende forslag til vedtak:

Kontrollutvalget tar Kommunerevisjonens redegjørelse om forvaltningsrevisjonsrapporter avgitt i perioden 2006-2010 hvor det ikke gjennomføres oppfølgingsundersøkelser til orientering.

Dokumenter innkommet:

- Kommunerevisorens innstilling datert 16.10.2011

95/11

Oppfølgingsundersøkelse etter rapport 9/2007 Skolefritidsordningen i Oslo kommune - Status for tilbudet

Saken gjelder:

Kommunerevisjonen har gjennomført en oppfølgingsundersøkelse etter rapport 9/2007 *Skolefritidsordningen i Oslo kommune – status for tilbudet*. Ordningen er hjemlet i opplæringsloven, og skal være et tilbud til alle barn fra 1.–4. trinn og barn med særskilte behov fra 1.–7. trinn. Det var bydelene som hadde ansvaret for tilbudet i perioden 01.01.2004 – 01.08.2008. Det innebærer at bydelene hadde ansvaret for ordningen da hovedundersøkelsen ble gjennomført. Ansvaret er nå lagt til Utdanningsetaten.

Oppfølgingsundersøkelsen har vært rettet mot byråden for kultur og utdanning og Utdanningsetaten. Problemstillingen har vært om det er iverksatt tiltak i tråd med det som ble varslet i forbindelse med hovedundersøkelsen.

Oppfølgingsundersøkelsen viser at byrådsavdelingen og Utdanningsetaten på de undersøkte områdene har iverksatt relevante tiltak i tråd med det som ble varslet og merknader og vedtak i bystyrets organer i forbindelse med rapport 9/2007.

Kommunerevisoren fremmer følgende forslag til vedtak:

Kontrollutvalget merker seg at Byrådsavdeling for kultur og utdanning og Utdanningsetaten på de undersøkte områdene har gjennomført relevante tiltak etter Kommunerevisjonens rapport 9/2007 *Skolefritidsordningen i Oslo kommune – status for tilbudet*. Tiltakene dreier seg både om virkemidler knyttet til innholdet og aktivitetstilbud i skolefritidsordningen og til virkemidler som tilrettelegger for at Aktivitetsskolen kan gi et forbedret tilbud til barn med funksjonshemninger og særskilte behov. Kontrollutvalget merker seg videre at bemanningen i Aktivitetsskolen har blitt styrket de senere årene.

Kontrollutvalget tar for øvrig Kommunerevisjonens oppfølgingsundersøkelse etter rapport 9/2007 *Skolefritidsordningen i Oslo kommune – status for tilbudet* til orientering.

Saken sendes til kultur- og utdanningskomiteen.

Dokumenter innkommet:

- Kommunerevisorens innstilling datert 17.10.2011

96/11

Oppfølgingsundersøkelse etter rapport 14/2008 Offentlige anskaffelser i Vann- og avløpsetaten

Saken gjelder:

Kontrollutvalget vedtok 25.01.2011(sak 8) en forvaltningsrevisjon av planleggingen av investeringsprosjekter i Vann- og avløpsetaten. Som ledd i denne skulle det også gjennomføres en oppfølging av en tidligere revisjon av etatens prosjektstyring, jf Kommunerevisjonens rapport 14/2008 *Offentlige anskaffelser i Vann- og avløpsetaten*.

Hovedfokus i revisjonen som lå til grunn for rapport 14/2008 var om etaten etterlevde regelverket for offentlige anskaffelser og om prosjektstyring og intern kontroll i anskaffelsene var tilfredsstillende. Oppfølging av varslede tiltak vedrørende etterlevelse av anskaffelsesregelverket er ivaretatt gjennom regnskapsrevisjonen for 2009 og 2010, jf. Kommunerevisjonens rapporter 1/2010 og 2/2011 som kontrollutvalget har behandlet tidligere. I denne saken gjør Kommunerevisjonen rede for utfallet av oppfølgingen av tiltakene vedrørende prosjektstyring som Vann- og avløpsetaten og Byrådsavdeling for miljø og samferdsel varslet i forbindelse med rapport 14/2008. Rapporten om den pågående revisjonen av Vann- og avløpsetatens håndtering av planlegging av investeringsprosjekter vil også inneholde et sammendrag av det vesentlige i denne saken. Den rapporten er planlagt avgitt til kontrollutvalget i første kvartal 2012.

I rapport 14/2008 Offentlige anskaffelser i Vann- og avløpsetaten beskrives flere avvik fra interne rutiner for prosjektgjennomføring. Etaten fokuserte for lite på intern kontroll i prosjektgjennomføringsfasen og den etterlevde ikke sine interne rutiner for prosjektgjennomføring. Samtidig ble det påpekt at de interne rutine og prosjektstyringssystemet ikke var tilstrekkelige for å sikre etterlevelse av regelverk og effektiv prosjektgjennomføring. Kommunerevisjonens anbefalinger var både rettet mot rutine og oppfølgingen av dem.

Vann- og avløpsetaten beskrev i sin uttalelse til rapporten flere tiltak som var eller ville bli iverksatt for å utbedre praksis. Byrådsavdeling for miljø og samferdsel varslet bl.a. fortsatt fokus på intern kontroll i tildelingsbrevet til Vann- og avløpsetaten for 2009. På bakgrunn av opplysninger fra etaten og gjennomgang av tilsendt dokumentasjon er Kommunerevisjonens vurdering at Vann- og avløpsetaten og byrådsavdelingen har iverksatt varslede tiltak.

Kommunerevisoren fremmer følgende forslag til vedtak:

Kontrollutvalget tar til orientering at Kommunerevisjonens oppfølging av varslede tiltak vedrørende prosjektstyring etter rapport 14/2008 *Offentlige anskaffelser i Vann- og avløpsetaten* viser at etaten og byrådsavdelingen har iverksatt varslede tiltak.

Saken sendes til samferdsels- og miljøkomiteen.

Dokumenter innkommet:

- Kommunerevisorens innstilling datert 17.10.2011

Kontrollutvalgets sekretariat, 18.10.2011

Reidar Enger
sekretariatsleder